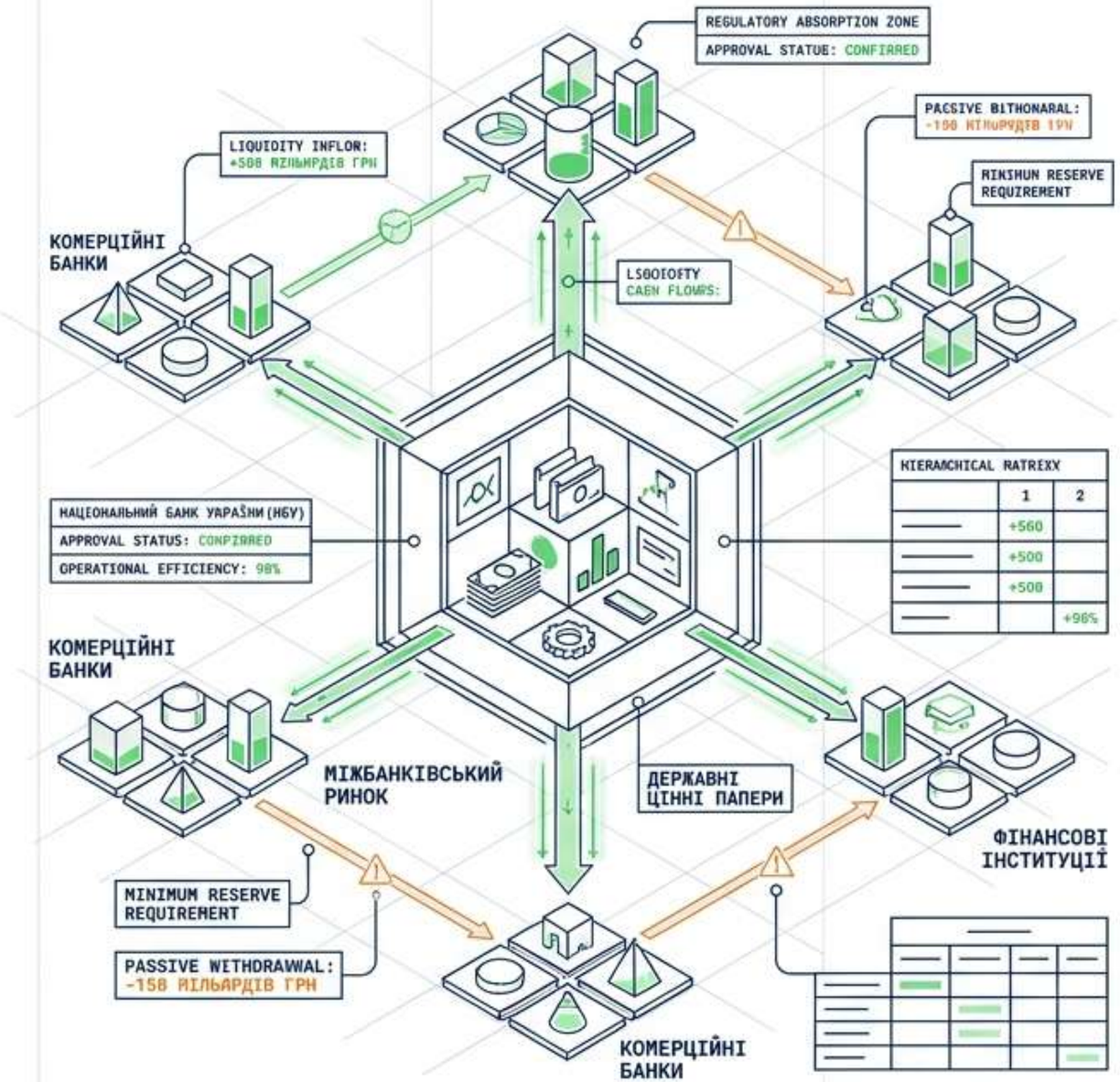
Досьє для фінансового аналізу

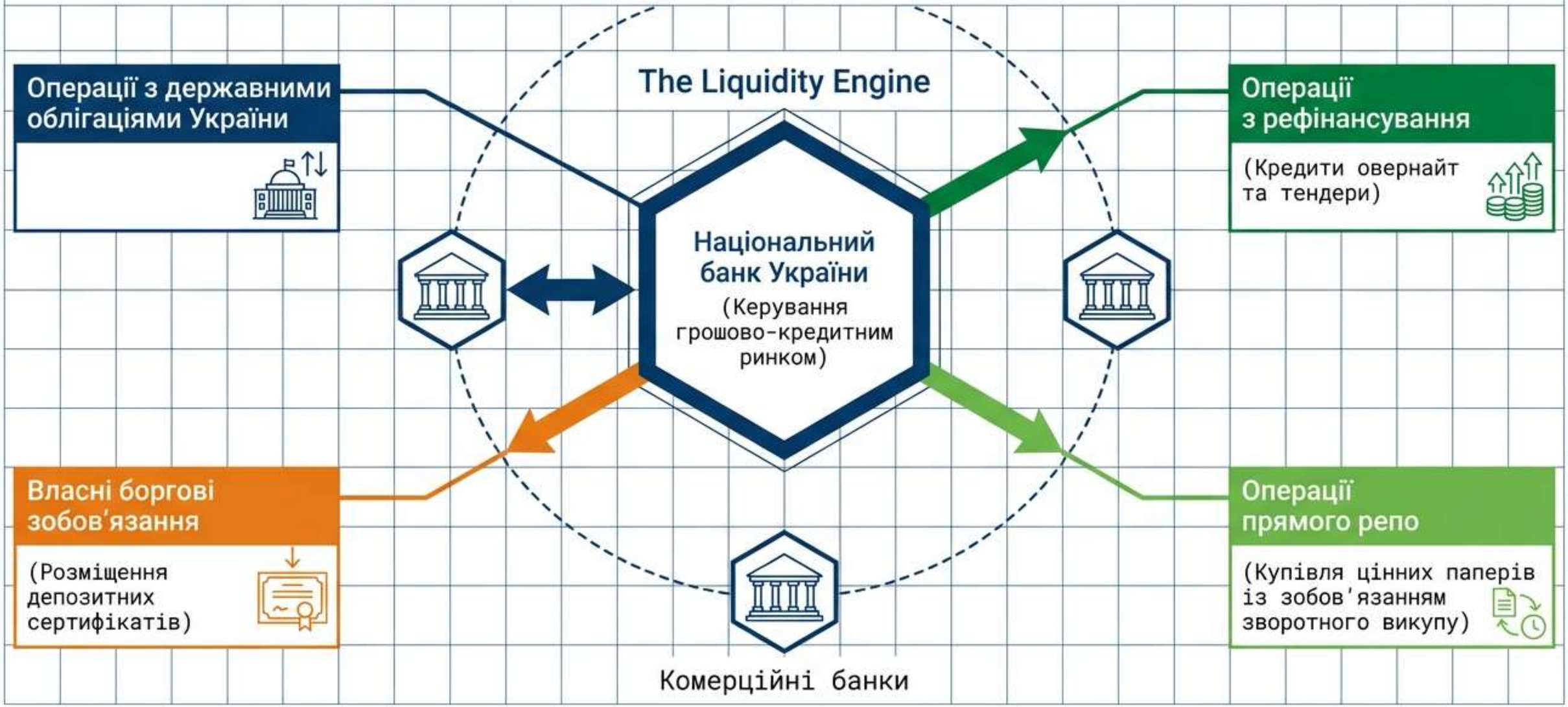
Регулювання ліквідності банківської системи: Стандартні інструменти НБУ

Науково-практичний аналіз механізмів монетарної політики та управління забезпеченням.

Gemini Notebook

Архітектура монетарного регулювання: Головні інструменти НБУ

Gemini Notebook

Таксономія операцій: Від постійного доступу до відкритих торгів

Інструменти постійного доступу

(Оперативне регулювання)

Кредит овернайт: Підтримання ліквідності до наступного робочого дня за фіксованою ставкою.

Депозитний сертифікат овернайт: Поглинання надлишкової ліквідності до наступного робочого дня.

Тендерні механізми

(Аукціонний розподіл)

Кількісний тендер: НБУ фіксує ціну (ставку), банки конкурують за обсяг.

Процентний тендер: Банки подають заявки із зазначенням бажаної ставки (обмеженої граничною процентною ставкою НБУ).

Ринкові операції

(Двостороння угода)

Пряме репо: Двохетапна операція.

- **Етап 1:** НБУ купує цінні папери.
- **Етап 2:** Банк викуповує їх за обумовленою ціною (з урахуванням процентних витрат).

Gemini Notebook

Матриця управління ліквідністю: Надання проти поглинання

Активні операції (Надання)

Мета: Підтримання ліквідності банків (кредити рефінансування, репо).

Напрямок коштів: НБУ → Банк.

Забезпечення: Суворий пул активів (застава).

Пасивні операції (Поглинання)

Мета: Стерилізація надлишкової ліквідності.

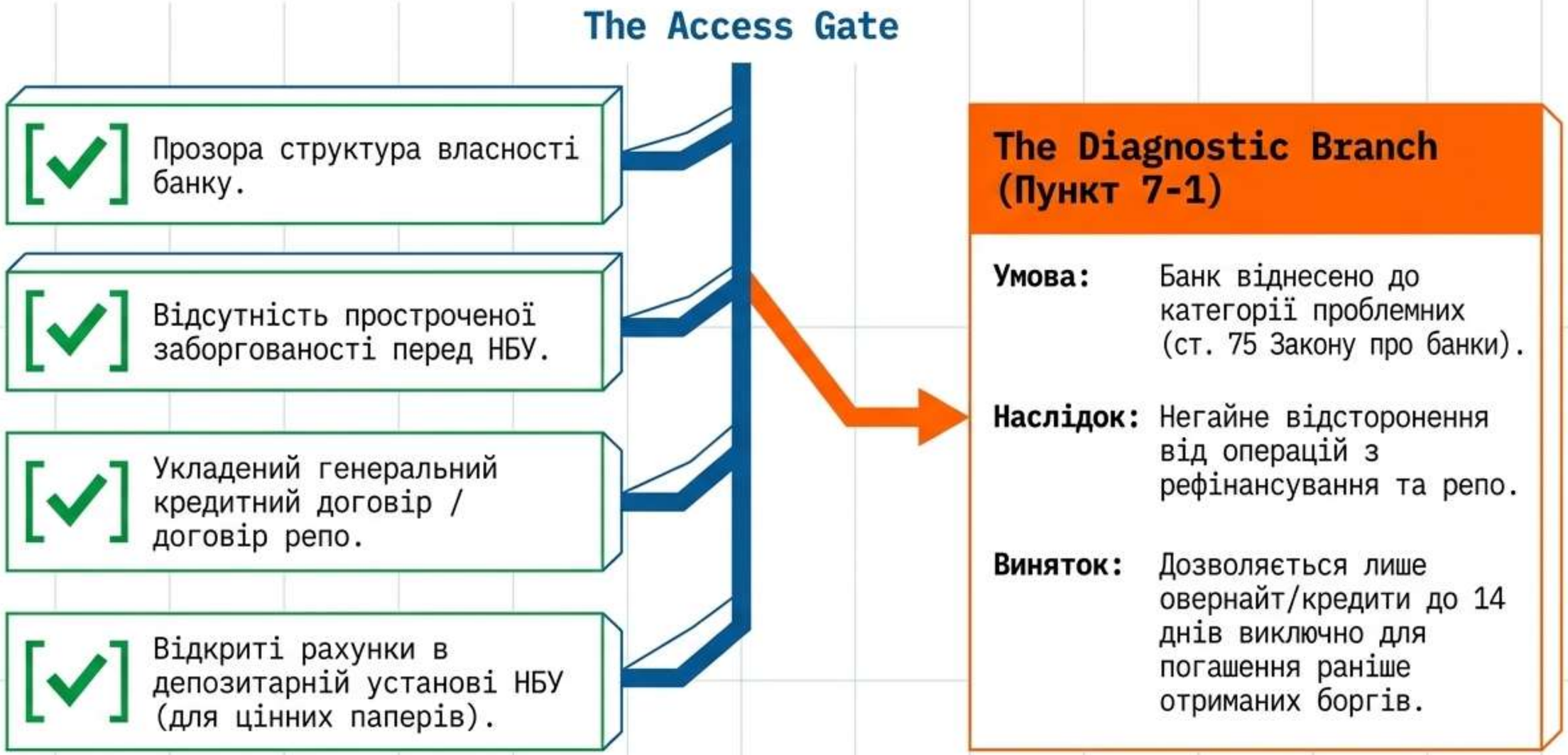
Напрямок коштів: Банк → НБУ (через депозитні сертифікати).

Забезпечення: Не вимагається (НБУ виступає боржником).

НБУ встановлює однакові умови для всіх учасників, проте не фінансує банки, віднесені до категорії неплатоспроможних (П. 6).

Gemini Notebook

Критерії доступу: Фільтр контрагентів НБУ

Gemini Notebook

Часовий горизонт рефінансування (Пункти 18, 20)

Термін: До наступного робочого дня.

Статус: Інструмент постійного доступу, фіксована ставка.

Термін: До 14 днів / до 90 днів.

Статус: Через тендери підтримання ліквідності, фіксована ставка на весь строк.

Термін: Від 1 до 5 років.

Ключова вимога: Банк не може бути 'проблемним' на момент видачі. Обов'язкова попередня згода банку на коригування ставки у разі зміни облікової ставки НБУ.

Gemini Notebook

Механіка Пулу Активів: Від застави до ліквідності

Вхідні дані
(Активи)

Банк пропонує цінні папери, валюту або депозитні сертифікати.

Процесинг НБУ
(П. 15, 23, 27)

1. Блокування цінних паперів у системі СЕРТИФ/ на рахунках.
2. Внесення обтяження до Державного реєстру обтяжень рухомого майна.
3. Перевірка відсутності інших обтяжень.

Вихідні дані
(Забезпечення)

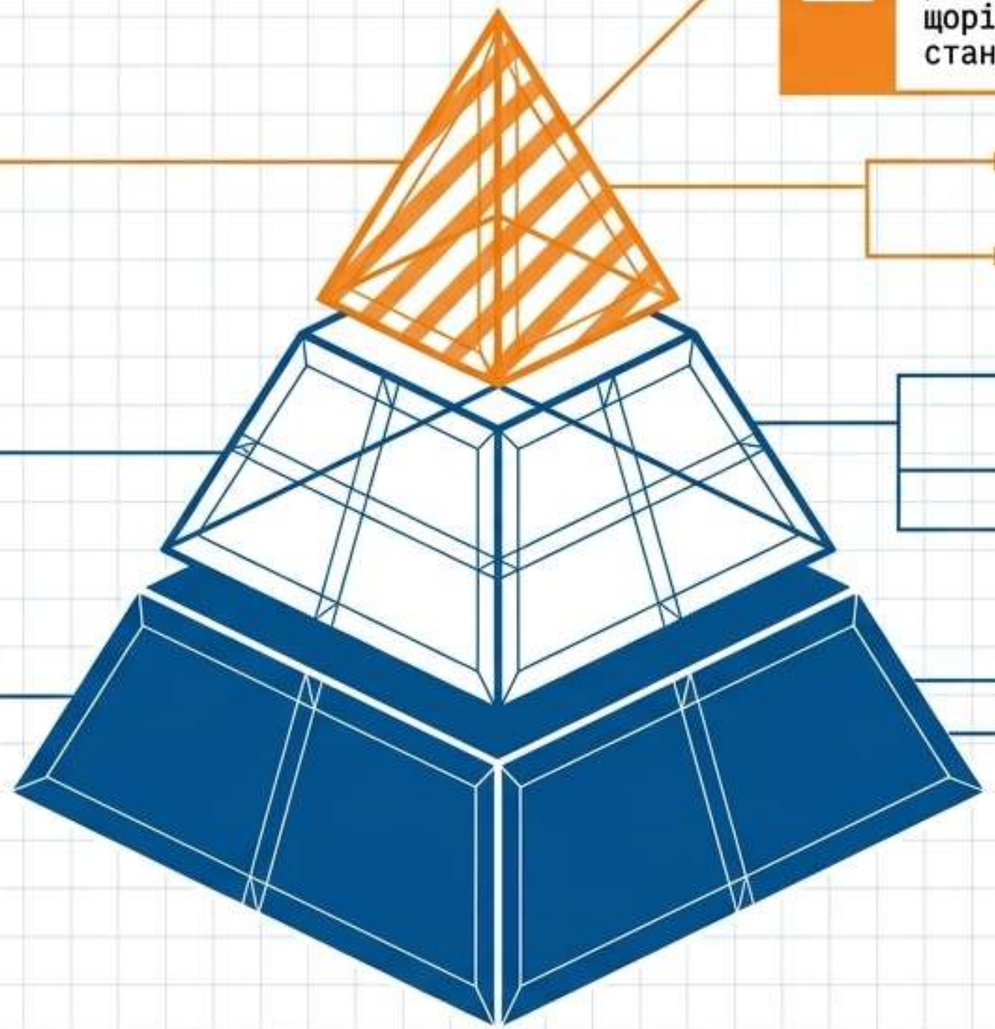
Активи отримують статус пулу. Кредитна лінія активується.

Динамічність пулу — банк має право змінювати/замінювати склад пулу 1 раз на день. Цінні папери виключаються з пулу за 45 днів до їх погашення (П. 24).

Gemini Notebook

Ієрархія забезпечення: Структура прийнятних активів

Tier 3: Активи з підвищеним ризиком
(Під постійним моніторингом)

- Корпоративні облігації (виключно під гарантію Кабміну).
- Облігації місцевих позик.

Tier 2: Суверенні боргові зобов'язання
(Стандартні)

- Державні облігації України (ОВДП).
- Депозитні сертифікати НБУ.
- Облігації міжнародних фінансових організацій.

Tier 1: Базові/Абсолютно ліквідні активи
(Найвища якість)

- Іноземна валюта (USD, EUR, GBP, CHF, JPY) на рахунку НБУ.
- Грошові надходження (дохід/погашення) від заставлених цінних паперів.

> (П. 21-1 - 21-4):
>
> Активи 3-го рівня включаються лише за рішенням Правління НБУ та підлягають щорічному моніторингу фінансового стану емітента.

Gemini Notebook

Математика ризику: Оцінка та дисконтування пулу

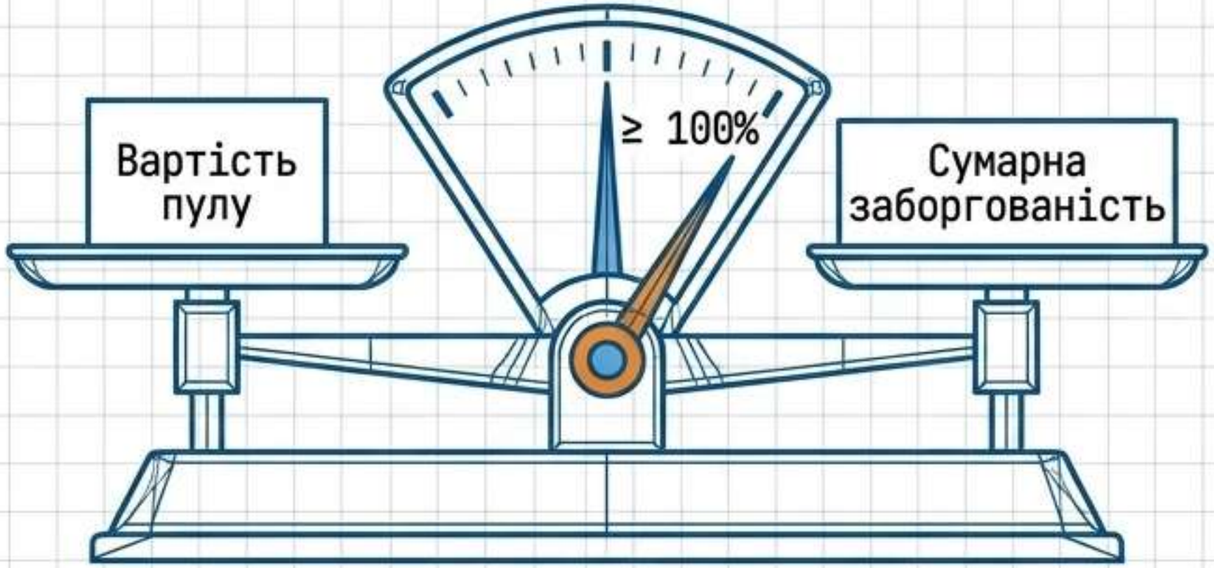
Формула (П. 2.1-1)

Справедлива вартість активів × Коригуючий коефіцієнт = Вартість пулу

Поняття Коригуючого коефіцієнта (П. 14):	**Динаміка застосування**
Інструмент нівелювання ризику зміни ринкової вартості застави.	◻ **Рефінансування:** Коефіцієнт переглядається та змінюється щодня, вимагаючи від банків постійного контролю ліквідності. ◻ **Пряме репо:** Коефіцієнт фіксується та не змінюється протягом усього строку дії операції.

Gemini Notebook

Механізм Margin Call: Контроль достатності застави

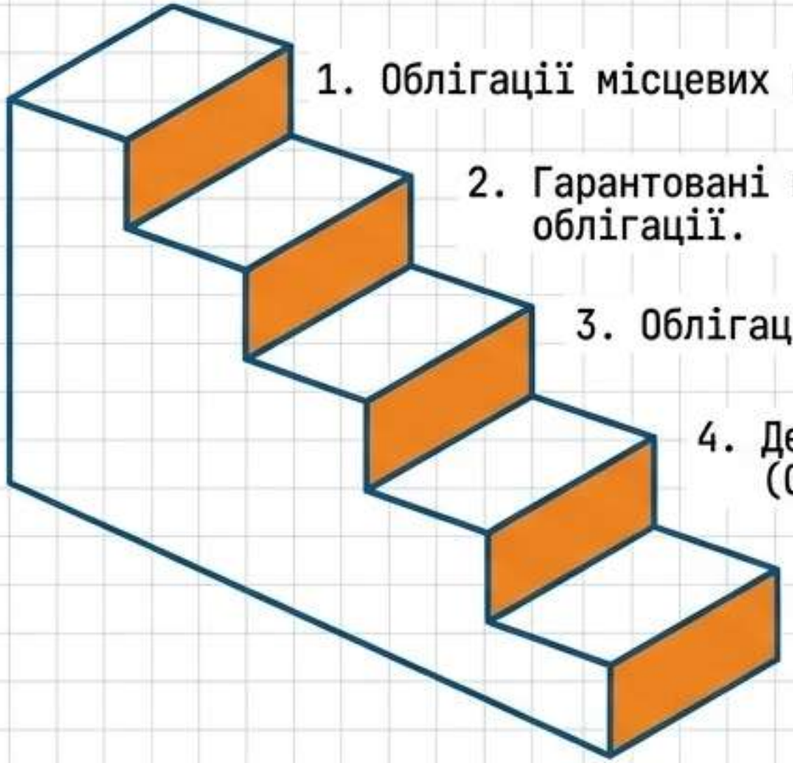
Золоте правило (П. 34):

Вартість пулу завжди ≥ 100% сумарної заборгованості (вкл. майбутні проценти за 3 місяці для довгострокових кредитів).

Наслідки знецінення: НБУ вимагає негайного внесення додаткових активів або часткового дострокового повернення кредиту.

Каскад примусового виключення (П. 25-1)

У разі проблемності банку, НБУ виключає активи з пулу в жорсткій черговості (від найменш до найбільш ліквідних):

1. Облігації місцевих позик.
2. Гарантовані корпоративні облігації.
3. Облігації МФО.
4. Державні облігації (ОВДП).
5. Решта активів.

(Завжди починаючи з найвіддаленішого строку погашення).

Gemini Notebook

Динаміка ціноутворення: Фіксовані та плаваючі ставки

Формула:
Облікова ставка НБУ + Стала величина

Механіка перерахунку (П. 31)

День 1:
НБУ приймає рішення про зміну облікової ставки.

День 2:
НБУ надсилає повідомлення банку; Банк зобов'язаний надати згоду.

День 3:
Починається нарахування за новою ставкою.

⚠ Відсутність згоди означає вимогу дострокового погашення.

Gemini Notebook

Ціна іноземної застави: Нюанс від'ємних процентних ставок

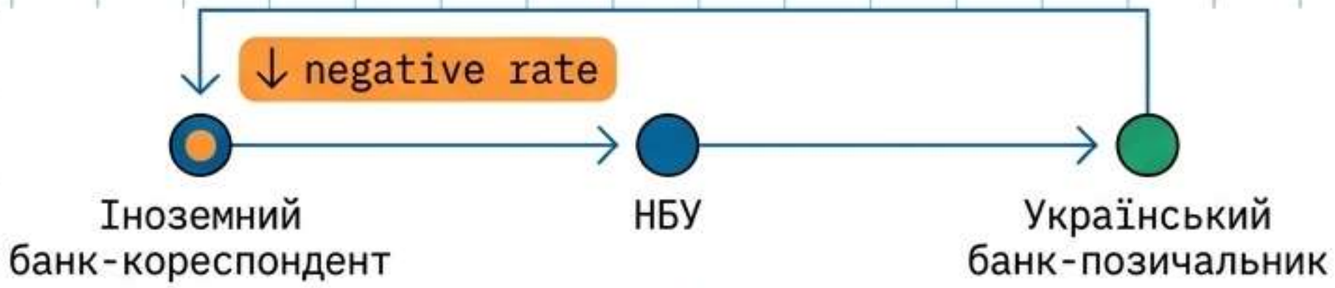
Суть явища (П. 22-1)

Банки, що використовують іноземну валюту як пул, повинні відшкодовувати НБУ комісії закордонних банків-кореспондентів та витрати на від'ємні процентні ставки.

Архітектура формули (П. 22-2)

$$СВміс = Сума(ЩоденЗКпді \times Прі / 365) / 100$$

Де: **СВміс** - щомісячна сума відшкодування в інвалюті.
ЩоденЗКпді - щоденний залишок коштів банку.
Прі - ставка відшкодування (повідомляється Комітетом НБУ за 10 днів до зміни).

Висновок для аналітика:
Використання валюти як найліквіднішої застави (Tier 1) має приховану операційну вартість для банку-позичальника.

Gemini Notebook

Тригери дострокового розірвання: Захист банківської системи

Ультиматум НБУ: НБУ має право ініціювати дострокове виконання всіх зобов'язань (протягом 2 робочих днів) у разі настання хоча б однієї умови:

2 робочих дні

Інформаційний дефолт

Виявлення фактів надання недостовірної звітності, що вплинула на видачу кредиту, або підписання документів неуповноваженими особами.

Дефолт забезпечення (Margin Call Fail)

Неприведення вартості пулу у відповідність при його знеціненні або при примусовому виключенні певних активів (напр., муніципальних облігацій) рішенням Правління НБУ.

Юридичний/Системний дефолт

Грубе порушення умов генерального кредитного договору або віднесення банку до категорії проблемних (за ст. 75). НБУ вимагає погашення не пізніше наступного робочого дня після призупинення доступу.

Gemini Notebook